

Για την παγκόσμια μέρα του νερού...

Άρθρο του Ζήση Αργυρόπουλου - Χημικού/ Περιβαλλοντολόγου

Με την επετειακή ευκαιρία της 22ας Μαρτίου, θέλω να γράψω δυο λόγια για αυτό το ότι πιο πολύτιμο, με το οποίο συναρτάται η συνέχιση της ζωής στον πλανήτη. Δεν θα αναλωθώ σε χιλιοειπωμένα πράγματα σχετικά με την αξία του. Υπάρχουν χιλιάδες χιλιάδων τέτοιες αναφορές και διαπιστώσεις, που δυστυχώς κατατείνουν στην ανάδειξή του και μόνον ως φυσικού πόρου που πρέπει να προστατευτεί. Κι ως εδώ, καμιά αντίρρηση!

Συνηθισμένο στον καιρό μας να συζητάμε για την περίφημη εξοικονόμηση νερού, ειδικά τώρα που οι προβλέψεις οι σχετικές με την Κλιματική Αλλαγή είναι ιδιαίτερα δυσοίωνες. Σύμφωνα με την παγκόσμια κατάταξη κατανάλωσης αυτού του αγαθού, η χώρα μας έρχεται δεύτερη παγκοσμίως, μετά τις ΗΠΑ, στην κατανάλωση νερού κατ' άτομο (περίπου 2480 κ.μ/ άτομο/έτος). Δυστυχώς, η χώρα μας, έστω και σε συνθήκες κρίσης, εξακολουθεί να παραμένει σπάταλη σε κάτι που το ακριβοπληρώνει και μαζί της το ίδιο το φυσικό περιβάλλον για το οποίο το νερό είναι η αρχή και το τέλος της επιβίωσής του. Κι ακόμα δυστυχέστερα, κάθε συζήτηση για την περιστολή της σπατάλης, εξικνείται μέχρι τις τεχνικές εξοικονόμησης, που θεωρητικά είναι το «εκ των ων ουκ άνευ» πρόταγμα για την εξορθολογισμένη του χρήση.

Η πολιτική όμως απέναντι στο νερό, θά'λεγα ότι φτάνει πολύ πιο πέρα απ' την αντιμετώπισή του ως αγαθού και είδους εν ανεπαρκεία και αγγίζει προβληματισμούς ανάλογους με κείνους που επιβάλλονται όταν συζητάμε θέματα υγείας, δίχως να γινόμαστε υποχόνδριοι. Κι εξηγούμαι :

Τι σημαίνουν για τους πολλούς οι όροι: **περιβαλλοντικό αποτύπωμα, υδατικό αποτύπωμα, εικονικό νερό** ; Φοβάμαι πως, ελάχιστα ή τίποτε ! Κι όμως, η ολοκληρωμένη πολιτική για το νερό δεν εξαντλείται ούτε στην τεχνική της εξοικονόμησης ούτε βεβαίως, μόνο στην ύπαρξη και λειτουργία των Φορέων Διαχείρισης των υδρολογικών λεκανών, κάτι που μετ' επιτάσεως θεωρώ ότι έπρεπε να δρομολογηθεί εδώ και πολλά χρόνια. Η πολιτική όμως διαχείρισης του νερού είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την καταναλωτική συνείδηση των πολιτών, σχετικά με ότι τη συνδέει με τη χρήση του νερού είτε αυτό κυλάει δίπλα τους είτε σε μακρινές χώρες. Όταν καταναλώνουμε ένα πρωτογενές προϊόν ή κάποιο προϊόν μεταποίησης που παράγεται στη χώρα μας,

καταναλώνουμε μαζί και μια ποσότητα νερού που χρειάστηκε για να παραχθεί. Άρα, ως συνειδητοποιημένοι καταναλωτές θα πρέπει να επιλέγουμε τα προϊόντα που είναι φορτωμένα με το μικρότερο δυνατό **υδατικό αποτύπωμα**. Όταν εξάγουμε ένα προϊόν, εξάγουμε μαζί του και την ποσότητα του νερού που απαιτήθηκε για να παραχθεί κι αυτό είναι ένα κρυφό κόστος για τους δικούς μας υδάτινους πόρους και τα αντίστοιχα οικοσυστήματα, ιδίως όταν η πρωτογενής παραγωγή συνδυάζεται με σπατάλη των υδάτινων πόρων. Όταν εισάγουμε ένα προϊόν - και δυστυχώς εισάγουμε πιο πολλά απ' ότι εξάγουμε - εισάγουμε την αντίστοιχη ποσότητα νερού που καταναλώθηκε ή και σπαταλήθηκε για να παραχθεί(**εικονικό νερό**). Κι όσο κι αν διαρρηγνύουμε τα ιμάτιά μας - και καλώς κάνουμε ! - για κάθε προϊόν που παράγεται είτε με παιδική εργασία είτε με την υπερεκμετάλλευση ανθρώπων, σπανίως το κάνουμε όταν αυτό το προϊόν εισάγεται από χώρες που στερούν είτε απ' τους κατοίκους τους είτε απ' το φυσικό τους περιβάλλον το νερό που σπανίζει είτε η παραγωγή του προϊόντος αυτού το ρυπαίνει ανεπανόρθωτα.

Όλα αυτά θα πει κάποιος είναι θέματα Παιδείας ! Και όχι μόνον, θα 'λεγα...

Η πολιτική αντιμετώπισης του νερού, εν όψει μάλιστα του διόλου ευσίωνου Κλιματικού μας μέλλοντος δεν θα 'πρεπε να διατρέχει μόνο τη συνείδηση των πολιτών αλλά πρωτίστως το ίδιο μας το παραγωγικό μοντέλο. Έτσι, θεωρώ ως κυρίαρχα προτάγματα για μια νέα πολιτική της πρωτογενούς και δευτερογενούς μας παραγωγής- και στο βάθος του Εμπορίου - τα εξής :

1. Την ηθική αντιμετώπιση από μέρους της Πολιτείας, πιο σωστά της κοινωνίας, του νερού και χωρικά και χρονικά (με σεβασμό στις επόμενες γενιές).
2. Το υδατικό αποτύπωμα να αποτελέσει εξ αρχής κυρίαρχη παράμετρο για το τι παράγεται και που παράγεται. Σε πάμπολλες μελέτες που εκπονήθηκαν στη γείτονα Ιταλία και αφορούσαν ένα απ' τα εθνικά της προϊόντα, την πάστα (ζυμαρικά) καταδείχτηκε με ενάργεια η βέλτιστη κατανομή των καλλιεργειών των δημητριακών, ώστε, να επιτευχθεί το ελάχιστο περιβαλλοντικό και κυρίως, του υδατικού αποτυπώματος, ως βασικής παραμέτρου του πρώτου.
3. Την ευρωστία των υδάτινων οικοσυστημάτων, όπως ικανοποιητικά προσεγγίζεται από την Οδηγία 2000/60.

4. Την εισαγωγή ειδών με το ελάχιστο δυνατό αποτύπωμα εικονικού νερού, ως ηθική οφειλή στις κοινωνίες που χάνουν τα υδατικά τους αποθέματα προς όφελος των εξαγωγών, απ' τις οποίες ωφελούνται οι κυρίαρχες οικονομικές ελίτ.

Αυτές είναι σκέψεις που πιστεύω πως κατεβάζουν απ' το βάθρο την Αγορά, ως κυρίαρχου μοντέλου ανάπτυξης της Οικονομίας και της κοινωνίας, πρακτικά εξ ολοκλήρου της πρώτης. Ξέρω, όπως ξέρετε ότι η Αγορά δεν έκανε πιο ευτυχισμένη την Ανθρωπότητα ούτε το Περιβάλλον πιο υγιές. Το αντίθετο θα 'λεγα. Κι είναι σημαντικό, όσο κι ακούγεται ουτοπικό, να αναζητούμε νέα αξιακά πρότυπα σε έναν κόσμο που κυριάρχησε η Οικονομία και μάλιστα στην πιο απεχθή της έκφραση. Διότι, όπως επαληθεύτηκε επώδυνα ο Carl Kraus: «Όταν στον κόσμο κυριαρχήσει η Οικονομία, θα μας απομείνει μόνον η ελευθερία της εχθρότητας!»